

DOI: 10.62829/VNHN.370.87.90

TINH GỌN MẶT TRẬN TỔ QUỐC VIỆT NAM, CÁC TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ XÃ HỘI - HÀNH TRÌNH XÂY DỰNG CHÍNH QUYỀN GẦN DÂN, SÁT DÂN TẠI CAO BẰNG

✍️ Triệu Văn Lượng

Trường Chính trị Hoàng Đình Giông, tỉnh Cao Bằng

● **TÓM TẮT:** Bài báo phân tích quá trình sắp xếp, tinh gọn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội tại tỉnh Cao Bằng trong bối cảnh xây dựng chính quyền gần dân, sát dân. Việc tinh gọn bộ máy nhằm khắc phục tình trạng công kênh, chồng chéo chức năng, nâng cao hiệu quả hoạt động, đồng thời phát huy vai trò cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân. Bài viết làm rõ những kết quả đạt được trong vận động, đoàn kết, giám sát, phản biện xã hội; đồng thời chỉ ra hạn chế về hiệu quả tuyên truyền, nhân lực và cơ cấu tổ chức. Trên cơ sở đó, tác giả đề xuất các giải pháp hoàn thiện cơ chế chính sách, tăng cường công tác tư tưởng, đào tạo cán bộ, ứng dụng công nghệ số, phát huy vai trò tự quản cộng đồng và cơ chế giám sát minh bạch. Những kinh nghiệm tại Cao Bằng có thể trở thành bài học cho nhiều địa phương khác trong hành trình xây dựng hệ thống chính trị tinh gọn, hiệu quả, gần dân và vì dân.

● **Từ khóa:** Tinh gọn; hệ thống chính trị; Mặt trận Tổ quốc; Việt Nam; cải cách hành chính; Chuyển đổi số; Cao Bằng

● **ABSTRACT:** The article analyzes the process of streamlining the Vietnam Fatherland Front and socio-political organizations in Cao Bang province in the context of building a government closer to the people. The restructuring aims to overcome the shortcomings of an oversized and overlapping apparatus, enhance operational efficiency, and strengthen the role of a bridge between the Party, the State, and the people. The paper highlights achievements in mobilization, unity, supervision, and social criticism, while also pointing out limitations in communication effectiveness, human resources, and organizational structure. On this basis, the author proposes solutions such as improving policies, strengthening ideological work, training cadres, applying digital technology, promoting community self-governance, and ensuring transparent monitoring mechanisms. The experience of Cao Bang can serve as a valuable lesson for other localities in the journey toward building a streamlined, effective, and people-oriented political system.

● **Keywords:** Streamlining; political system; Fatherland Front; Vietnam; administrative reform; Digital transformation; Cao Bang

Ngày nhận bài: 04/9/2025

Ngày bình duyệt: 05/9/2025

Ngày duyệt đăng: 10/9/2025

Trong bối cảnh đất nước tập trung phát huy sức mạnh khối đại đoàn kết toàn dân và xây dựng một chính quyền gần dân, sát dân, việc sắp xếp, tinh gọn Mặt trận Tổ quốc Việt Nam và các tổ chức chính trị - xã hội trở thành nhiệm vụ cấp bách tại Cao Bằng. Hành trình này không chỉ nhằm nâng cao hiệu quả hoạt động của các tổ chức, mà còn tạo ra môi trường thuận lợi để người dân góp phần vào quá trình phát triển kinh tế - xã hội, đồng thời bảo vệ và phát huy quyền lợi chính đáng của Nhân dân. Qua đó, sự phối hợp chặt chẽ giữa chính quyền và người dân sẽ góp phần xây dựng một chính quyền đổi mới, minh bạch và trách nhiệm, thực sự là nền tảng vững chắc cho sự phát triển bền vững của miền đất vừa mang bản sắc văn hóa đặc trưng, vừa đầy tiềm năng này.

1. HOẠT ĐỘNG CỦA MẶT TRẬN TỔ QUỐC VÀ CÁC TỔ CHỨC CHÍNH TRỊ - XÃ HỘI

Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, cùng các tổ chức chính trị xã hội như: Liên đoàn Lao động, Hội Nông dân, Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ, và Hội Cựu chiến binh, đóng vai trò cầu nối giữa Đảng, Nhà nước và nhân dân. Nhiệm vụ của Mặt trận Tổ quốc (MTTQ) không chỉ là vận động, đoàn kết các tầng lớp nhân dân, mà còn là giám sát, phản biện xã hội, và tham gia xây dựng chính quyền trong sạch, vững mạnh. Xác định công tác Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội là trách nhiệm của hệ thống chính trị, là bộ phận quan trọng thường xuyên trong công tác dân vận của Đảng, Tỉnh ủy Cao Bằng đã ban hành Đề án số 10-ĐA/TU về Nâng cao chất lượng hoạt động của MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội tỉnh Cao Bằng, giai đoạn 2022 - 2026. Đổi mới phương thức, mô hình hoạt động phù hợp với tình hình mới, đáp ứng được nguyện vọng của nhân dân, xây dựng khối đại đoàn kết toàn dân. Trong giai đoạn 2019 - 2024, MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội đã tuyên truyền, vận động nhân dân thực hiện có hiệu quả các phong trào thi đua

yêu nước, các cuộc vận động như: “Toàn dân đoàn kết xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh”; Phong trào “Cả nước chung tay vì người nghèo - không để ai bị bỏ lại phía sau”; phong trào “Đền ơn đáp nghĩa”. Hướng ứng các cuộc vận động do Mặt trận chủ trì phát động, các tổ chức thành viên đã chủ động, tích cực triển khai sâu rộng các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động đến đông đảo cán bộ, công nhân viên chức, đoàn viên, hội viên và các tầng lớp Nhân dân, tiêu biểu như: “Lao động giỏi, lao động sáng tạo”; “Xây dựng người phụ nữ Cao Bằng thời đại mới”; “Thanh niên tình nguyện”, “Tuổi trẻ sáng tạo”; “Nông dân thi đua sản xuất, kinh doanh giỏi, đoàn kết giúp nhau làm giàu và giảm nghèo bền vững”; “Cựu chiến binh giúp nhau giảm nghèo, làm kinh tế giỏi”... Thông qua các phong trào thi đua yêu nước, các cuộc vận động được MTTQ và các tổ chức thành viên triển khai sáng tạo, đa dạng mang lại hiệu quả thiết thực, tăng cường đoàn kết, phát huy nội lực và tinh thần tự quản của Nhân dân; nâng cao dân trí, bảo tồn và phát huy các giá trị truyền thống tốt đẹp của dân tộc. Giai đoạn 2021 - 2023, kinh tế của tỉnh có bước phát triển khá, tốc độ tăng trưởng bình quân đạt trên 5,46%; tổng thu ngân sách trên địa bàn tỉnh tăng bình quân 11%/năm; GRDP bình quân đầu người bình quân đạt 44,04 triệu đồng/người/năm; tỷ lệ hộ nghèo giảm bình quân hằng năm 4,11%, góp phần hoàn thành các tiêu chí xây dựng nông thôn mới, đô thị văn minh, đóng góp có hiệu quả vào thực hiện các mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội của tỉnh ⁽¹⁾.

Tuy nhiên, bên cạnh những kết quả đạt được, hoạt động của MTTQ các cấp còn những hạn chế, khó khăn như: công tác tuyên truyền, vận động nhân dân tham gia các phong trào, các cuộc vận động ở một số khu dân cư hiệu quả chưa cao, chưa có chiều sâu, còn mang tính chung chung, hình thức; công tác nắm bắt tình hình nhân dân có lúc, có nơi chưa kịp thời, chưa sát dân, gần dân. Bộ máy hiện tại của MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội còn tồn tại nhiều

hạn chế: công kênh, chông chéo chức năng, và chưa thực sự gần dân ở một số địa bàn. Những hạn chế này đặt ra yêu cầu cấp thiết: cần sắp xếp, tinh gọn bộ máy MTTQ và các tổ chức chính trị - xã hội để khắc phục các vấn đề còn tồn tại, đảm bảo hoạt động hiệu năng, hiệu lực, hiệu quả.

2. YÊU CẦU SẮP XẾP TÌNH GỌN – HÀNH TRÌNH HƯỚNG VỀ CƠ SỞ

Hiện nay, việc sắp xếp tổ chức bộ máy và sáp nhập đơn vị hành chính, tổ chức chính quyền địa phương 2 cấp sát dân, gần dân nhằm giảm cấp trung gian, hướng đến mục tiêu chuyển đổi trạng thái sang kiến tạo, chủ động phục vụ người dân và doanh nghiệp. Mô hình chính quyền địa phương hai cấp (cấp tỉnh và cấp xã) là một bước tiến trong cải cách hành chính, nhằm giảm khoảng cách giữa chính quyền và nhân dân, tăng cường hiệu quả quản lý, và phát huy vai trò tự quản của cộng đồng. Trong mô hình này, cấp xã trở thành trung tâm tiếp xúc trực tiếp với người dân, nơi các chính sách được triển khai nhanh chóng, các vấn đề được giải quyết tại chỗ, và tiếng nói của nhân dân được lắng nghe kịp thời. Cao Bằng là tỉnh miền núi phía bắc của tổ quốc với địa hình đồi núi hiểm trở, dân cư phân bố thưa thớt, và hơn 90% dân số là đồng bào dân tộc thiểu số. Vì vậy, việc xây dựng chính quyền gần dân, sát dân càng trở nên quan trọng. Người dân ở các vùng sâu, vùng xa, nơi điều kiện kinh tế còn khó khăn, cần một bộ máy chính trị tinh gọn, linh hoạt, có khả năng đáp ứng nhanh chóng các nhu cầu thực tiễn.

Đối với cấp tỉnh: Thành lập Đảng bộ MTTQ tỉnh trực thuộc Đảng ủy các cơ quan Đảng tỉnh, hợp nhất các tổ chức chính trị - xã hội (Liên đoàn Lao động, Hội Nông dân, Đoàn Thanh niên, Hội Phụ nữ, Hội Cựu chiến binh) vào MTTQ. Giảm từ 25 xuống 11 đầu mối (giảm 56%), chỉ giữ 10 ban chuyên môn và 1 đơn vị sự nghiệp (Trung tâm hoạt động thanh thiếu nhi). Giảm ít nhất 20% biên chế, từ 155 xuống 124 người. Tập trung trụ sở làm việc tại

Km5, Phường Thục Phán, tỉnh Cao Bằng để tăng hiệu quả phối hợp.

Đối với cấp xã: Thành lập Chi bộ MTTQ cấp xã trực thuộc Đảng ủy xã/phường. Giảm biên chế từ 805 xuống 560 (tiết kiệm 245 biên chế). Củng cố Ban Công tác Mặt trận ở khu dân cư với 1 Trưởng ban và 1-2 Phó ban, tăng cường vai trò tự quản.

Tinh gọn bộ máy giúp giảm chi phí hành chính, tăng hiệu quả phối hợp, và đưa MTTQ đến gần hơn với nhân dân, hỗ trợ chính quyền hai cấp thực hiện tốt chức năng quản lý nhà nước và phục vụ nhân dân. Để tiếp nối hành trình của Mặt trận Tổ quốc và các tổ chức chính trị - xã hội, trong bối cảnh hiện nay cần tập trung thực hiện một số nội dung:

Thứ nhất, tiếp tục hoàn thiện cơ chế, chính sách. Ban hành các văn bản hướng dẫn cụ thể về sắp xếp, tinh gọn bộ máy, sửa đổi quy định phù hợp với mô hình chính quyền hai cấp. Tham mưu HĐND tỉnh ban hành nghị quyết hỗ trợ kinh phí hoạt động, đảm bảo các chính sách cho cán bộ dôi dư, tạo sự ổn định và đồng thuận trong quá trình cải cách.

Thứ hai, tăng cường công tác tư tưởng. Tuyên truyền sâu rộng về mục tiêu, ý nghĩa của cải cách thông qua các kênh như hội nghị, Fanpage, và Trang thông tin điện tử, đặc biệt ở vùng sâu, vùng xa. Tổ chức các buổi đối thoại trực tiếp với nhân dân để lắng nghe tâm tư, nguyện vọng, và giải thích rõ ràng về lợi ích của việc tinh gọn bộ máy.

Thứ ba, đẩy mạnh đào tạo, ứng dụng công nghệ. Tổ chức các lớp tập huấn định kỳ về kỹ năng tuyên truyền, giám sát, phản biện, và sử dụng công nghệ số. Xây dựng hệ thống thông tin điện tử để quản lý hồ sơ, tiếp nhận ý kiến nhân dân, và công khai kết quả hoạt động, đảm bảo minh bạch và hiệu quả.

Thứ tư, tăng cường phối hợp liên ngành. Phối hợp chặt chẽ với chính quyền, các tổ chức thành viên, và các cơ quan liên quan trong thực hiện các chương trình, dự

án trọng điểm như cao tốc Đồng Đăng - Trà Lĩnh, chương trình MTQG, và xóa nhà tạm, nhà dột nát. Phát huy vai trò Ban Công tác Mặt trận và các tổ chức tự quản ở khu dân cư, đặc biệt trong hòa giải, xây dựng nông thôn mới, và bảo vệ an ninh biên giới.

Thứ năm, giám sát và đánh giá. Định kỳ kiểm tra, đánh giá hiệu quả sắp xếp, tinh gọn bộ máy, kịp thời điều chỉnh các bất cập. Công khai, minh bạch kết quả hoạt động, từ số liệu vận động Quỹ “Vì người nghèo” đến tiến độ xây nhà Đại đoàn kết, để tăng niềm tin của nhân dân.

Như vậy, việc sắp xếp, tinh gọn cơ quan MTTQ Việt Nam và các tổ chức CT-XH tại Cao Bằng là một hành trình đầy ý nghĩa, không chỉ nhằm đáp ứng các yêu cầu của

Nghị quyết 18-NQ/TW mà còn xây dựng một chính quyền địa phương hai cấp thực sự gần dân, sát dân. Các yêu cầu tinh gọn bộ máy, đổi mới phương thức hoạt động, nâng cao năng lực cán bộ, và đảm bảo tính đồng bộ với hệ thống chính trị là kim chỉ nam cho hành trình này. Với những giải pháp thiết thực, từ hoàn thiện chính sách, ứng dụng công nghệ, đến phát huy tự quản cộng đồng, MTTQ Việt Nam tỉnh Cao Bằng đang từng bước hiện thực hóa mục tiêu xây dựng một chính quyền địa phương vững mạnh, phục vụ nhân dân tốt hơn. Hành trình này không chỉ là câu chuyện của Cao Bằng, mà còn là bài học quý giá cho các địa phương khác trong cả nước, hướng tới một hệ thống chính trị tinh gọn, hiệu quả, và luôn đồng hành cùng nhân dân./.

(1) Ủy Ban MTTQ Việt Nam tỉnh Cao Bằng: Báo cáo chính trị của Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Cao Bằng khóa XII tại Đại hội đại biểu MTTQ Việt Nam tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2024 - 2029

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

1. Ủy Ban MTTQ Việt Nam tỉnh Cao Bằng: Báo cáo chính trị của Ủy ban MTTQ Việt Nam tỉnh Cao Bằng khóa XII tại Đại hội đại biểu MTTQ Việt Nam tỉnh Cao Bằng lần thứ XIII, nhiệm kỳ 2024 - 2029

(2) Tỉnh ủy Cao Bằng: Đề án số 27-ĐA/TU, ngày 21/6/2025, Đề án sắp xếp, tinh gọn cơ quan Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị- xã hội, các hội quần chúng do Đảng và Nhà nước giao nhiệm vụ (cấp tỉnh, cấp xã)

2. Tỉnh ủy Cao Bằng: Đề án số 27-ĐA/TU, ngày 21/6/2025, Đề án sắp xếp, tinh gọn cơ quan Mặt trận Tổ quốc Việt Nam, các tổ chức chính trị- xã hội, các hội quần chúng do Đảng và Nhà nước giao nhiệm vụ (cấp tỉnh, cấp xã)